

Netværksdag 29. november 2022 Opsamling fra dagen

Af Ivan Damgaard & Ditte Kjær Jacobsen, Strategi & Vækst, SEGES Innovation

Program for dagen

18. november 2022

EKSLUSIVT FORLØB FOR LANDMÆND

Optimér din virksomheds markedsværdi med bæredygtig udvikling

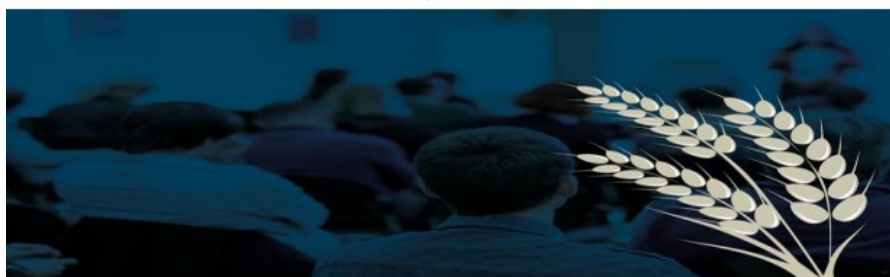
Tidspunkt: Tirsdag d. 29. november 2022 kl. 8.30 – 16.00
Sted: Restaurant Vestermølle, Oddervej 80, 8660 Skanderborg

Dagens program

- Kl. 08.30 Netværksmorgenkaffe
- Kl. 09.00 Velkomst og introduktion til dagen
- Kl. 09.10 Forløbet fra første møde til nu
- Kl. 10.00 Små indlæg og workshops om ESG Ledelsesrapportering, risiko, medarbejderinddragelse, optimering af markedsværdi og væsentlighed
- Kl. 12.00 Frokost
- Kl. 13.00 Workshop: Læringspunkter og anbefalinger fra arbejdet med bæredygtig udvikling
- Kl. 14.15 Kaffe pause
- Kl. 14.30 Præsentation og drøftelse af hver gruppes arbejde
- Kl. 15.15 Fælles drøftelse om, hvordan arbejdet med bæredygtig udvikling kan komme til at gøre en forskel i landbruget
- Kl. 15.45 Evaluering og afslutning på dagen

Vi ser frem til en spændende dag med jer alle.

Venlig hilsen
Ditte, Søren & Ivan

Forløbet

Forståelse af bæredygtig udvikling

Deltagerne mener ikke, at deres forståelse af begrebet har ændret sig i løbet af forløbet, da de på netværksmødet bliver præsenteret for deres tanker om bæredygtig udvikling fra dybdeinterviewene.

Udsagn fra interview om, hvad bæredygtig udvikling:

- Hurtigt forbinder jeg det med miljø
- Udfase fossil energi
- Formindske sit aftryk
- Det er meget mere end klima, det er medarbejderne, det er det økonomiske
- At efterlade en klode til næste generation
- Være accepteret af omverdenen
- Jeg er ikke bange for bæredygtighed, det hænger sammen med økonomi
- Klima, økonomi og ledelse

Deltagerne påpeger dog, at bæredygtig udvikling er blevet mere konkret, og at de er blevet mere opmærksomme på det. En anden påpeger at være mere bevidst om S'et nu. Flere påpeger at der vender mange pile mod dem selv som virksomhedsledere, efter arbejdet med "governance".

Tanker om forløbet

- *"Det jeg har fået mest ud af at fokusere på, hvad der er hjerteblod, og forløbet har øget mit overblik over det."*
- *"Vi er ved et strategiforløb, og der har det været rigtig fint at få de her perspektiver med. Det skaber også gode nogle gode snakke med medarbejderne, vi skal tænke det her med."*
- *"Jeg vil gerne tænke det her så meget som muligt ind i projekterne, så står de stærkere, når man tænker det hele sammen, oplever jeg."*

Det tværfaglige på advisory møderne

- *"I havde fokus på to meget forskellige temaer / områder, det er vi ikke vant til, det kunne man dyrke mere bevidst og derved få forskellige perspektiver ind i drøftelserne og egne overvejelser. Alle aspekter giver mening, men det kræver en god mødeleder."*
- *"Det handler meget om, hvem man er, men det er jo drømme scenariet, der understøtter vores motivation - vi mangler at fokusere på os selv, mennesket, det er os der skal motivere, være nysgerrige og sætte i drift, det er vi ikke gode til i dansk landbrug."*
- *"Det gode landmandskab er jo ikke ens. Det udleverede mapping skema viser jo hvor forskellige vi er i vores fokus i arbejdet med bæredygtig udvikling (red. mapping af bæredygtige tiltag)."*

Opgaver

- *"Opgaverne har været med til at fastholde mig i arbejdet med bæredygtig udvikling i en travl hverdag"*
- *"Virksomhedsoverblikket har først været en sjov opgave, så gav den et super overblik og nu bruger jeg den i min kommunikation internt og eksternt."*
- *"Det personlige udviklingskort, det gav mening, der blev sat ord på noget af det, vi ikke snakker om. Når noget gør ondt, så skal man grave, og der hjalp det."*
- *Der skal afsættes tid til det, hvor man har ro til at gå i dybden.*
- *"Jeg er begyndt at arbejde med den udfordring med tid i samarbejde med en erhvervscoach, der skal være tid til det."*
- *"Det er svært at få passet opgaverne ned i det arbejde vi ellers laver ifm. strategiarbejdet."*
- *"Det har taget tid, men i og med at vi fik opgaverne, så var det lettere, jeg har udvalgt nogle af det har været godt."*
- *"det har været godt at den samlede ESG Ledelsesrapport har været brudt ned i nogle mindre og overskuelige del-opgaver."*
- *"Det var dejligt at se en af deltageres ret omfattende ESG Ledelsesrapport og så i dag en mindre, men for mig mere relevant version fra SEGES."*
- *"Snart bliver økonomi overhalet af ESG, det bliver en skal-opgave."*

Præsentation af 5 små temaer

Deltagerne blev på dagen præsenteret for fem temaer, som de efterfølgende skulle diskutere i grupper.

ESG-ledelsesrapportering

Her var et kort indlæg og efterfølgende rigtig god dialog mellem deltagerne, hvor nogle viste deres udkast til en ESG-ledelsesrapportering.

- *"Jeg tror, nøgletallene for ESG bliver vigtig for mange landbrug."*
- *"Jeg kan godt se at ESG arbejdet kan være noget der understøtter mig i mit arbejde med bæredygtig udvikling af min virksomhed"*
- *"vi må se i øjnene at ESG Ledelsesrapportering bliver et must i samarbejdet med den finansielle partner."*

Risiko

Kort indlæg om ESRS og dens – indtil videre 12 standarder, der skal også rapporteres på virksomhedens risiko. Vejrfænomener og risikoafdækning af disse, der er ikke noget normalt ift. nedbør, høje temperaturer, vindstyrker og vandstandsstigning.

Hvad gør deltagerne ift. dette?:

- Overvanding af lavbundslande
- Styrket dræn
- Styrket jordstruktur
- Afgræsning langs åer

Deltagerne mener ikke, at risiko bør være en del af ESG'en: *"Det skal vi ikke skrive, det skal vi vide"*.

Markedsværdi

Indlæg om, at ESG er ikke en del af slagsopstillingen pt., og om ESG potentielt kan bruges til at øge markedsværdien?

I den forbindelse har en deltager oplevet at vedkommendes ESG-ledelsesrapport har øget markedsværdien (gennem lavere renter og bidragsats og et slagstilbud), en anden deltager spørger, om vedkommende vidste, hvad markedsværdien var inde (lidt skeptisk).

- *"Det er smartere at tænke omsætning." – "vigtigt afdække om en ESG Ledelsesrapportering kan understøtte / forbedre bundlinjen"*

Væsentlighed og dobbelt væsentlighed

Indlæg om væsentlighed for virksomheden og dobbelt væsentlighed for interessenterne.

- *"Vi får nok ikke 2,4 eurocent mere, men vi får mindre, hvis vi ikke gør det."*
- *"Governance er der allerede i dag i bankernes rating."*

Medarbejderinddragelse i arbejdet med ESG

Kort indlæg om hvor bæredygtighed skal bo – og proces.

- En deltager giver bonus efter overskud til medarbejderne.
- *"Den nye generation går op i formål og værdier."*

Workshop om anbefalinger og læring i arbejdet med bæredygtig udvikling

Deltagerne blev delt ind i tre grupper og skulle arbejde på følgende spørgsmål, som efterfølgende skulle præsenteres i plenum.

- Jeres fælles læringspunkter fra arbejdet med ESG og bæredygtig udvikling
- Hvordan mener I, at arbejdet med ESG påvirker virksomhedens bæredygtige finansiering?
- Hvordan mener I, at arbejdet med ESG og bæredygtig udvikling påvirker virksomhedens markedsværdi?

Gruppe 1

Fælles læringspunkter:

- Vigtigt med sparring og ideudveksling
- Start småt – drøm stort
- Vi er i gang, ikke nødvendigvis nyt.

Bæredygtig finansiering

- ESG er et godt værktøj til banker og investorer
- Nemmere at blive specifik på finansiering (grønt lån mv.)

Markedsværdi

- Vi er sikre på, at det vil have positiv effekt – men det tager lang tid.

Gruppe 2

Fælles læringspunkter

- Arbejdet med ESG giver ide og retning. Elefanten er slået ihjel og er blevet til bidder.
- Beskrivelse af det vi gør.
- Inspiration til at arbejde videre.

Bæredygtig finansiering

- Attraktiv for nuværende finansieringskilder
- Interessant for andre og alternative finansieringskilder

Markedsværdi

- Investering i fremtiden
- Risici
- Muligheder
- Væsentlighed og dobbelt væsentlighed
- Advisory board mødet giver værdi også på sigt

Gruppe 3

Fælles læringspunkter

- Vi er længere end vi tror.
- ESG dokumenterer/synliggøre udvikling sover tid.
- Vi skal skrive i samme skabelon som andet business.
- ESG-ledelsesrapporten kan være lang og omfattende, men bør være kort og præcis.

Bæredygtig finansiering

- Ved at vise ESG kan vi fremstå mere attraktiv for finansielle partnere
  - Lavere bidrag
  - Billigere rente
  - Nærmere adgang
- En veludviklet ESG kan spare lidt sider i ledelsesberetningen.

Markedsværdi

- Påvirker ikke markedsværdien negativt.
Det har vi til gode at se ind i, men flytter ESG noget for køberne? Måske når man ud til en bredere købeskare.

Opsamling på dagen

- *"Det fungerede bedre end sidst"*
- *"Godt, fordi vi har lært hinanden at kende, det var ikke gået første gang."*
- *"Jeg føler mig opløftet i dag, det var ikke så abstrakt."*
- *"Jeg savner en ting, og det er, at vi regner optaget med, det er vigtigt at synliggøre."*
- *"Den store udfordring i det her er fakta og data – vi kan ikke måle i glæde. Vi mangler en baseline og effekten af ændringer, hvad måler vi os op imod? – Vi kan jo ikke tælle sommerfugle."*
- *"Det har været rigtig godt forløbet, men jeg ville ikke have deltaget, hvis det kostede noget."*
- *"Hvis det er et færdigt produkt, man står med efterfølgende, så giver det mening."*
- *"Det har været supergodt og lærerigt."*

SEGES
INNOVATION

SEGES Innovation
Agro Food Park 15, 8200 Aarhus N

T: +45 8740 5000 - F: +45 8740 5010 - E: info@seges.dk

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov. SEGES Innovation er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende notatets informationer.